

Міністерство освіти і науки України
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Сертифікована програма
«Сучасна болгарська мова»

Ізмаїл – 2018

1. Характеристика сертифікованої програми

Рівень вищої освіти: перший

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань / спеціальність:

01 Освіта/Педагогіка / 014 Середняосвіта; 013 Початкова освіта

Мета сертифікованої програми полягає у формуванні свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами болгарської мови - її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетенції.

В процесі вивчення сучасної болгарської мови майбутній вчитель опановує не тільки знаннями з сучасної болгарської мови, а й основними формами організації навчального процесу, методами і прийомами навчання школярів на сучасному етапі розвитку школи.

Програмні компетентності та результати навчання:

компетентності:

- 1) дотримання сучасних мовних норм з болгарської мови, володіння болгарською мовою на рівні не нижче B2;
- 2) використання різних форм й видів комунікації в освітній діяльності;
- 3) здатність обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту;
- 4) здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах болгарською мовою.

результати навчання:

- 1) знання мовних норм, соціокультурної ситуації розвитку болгарської мови, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті;
- 2) порівняння мовних та літературних фактів, явищ, визначення їхніх подібностей й відмінностей;
- 3) володіння комунікативною мовленнєвою компетентністю з болгарської мови;
- 4) володіння методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів у вивченні болгарської мови;
- 5) знання специфіки перебігу літературного процесу у культурному контексті країни, літературних напрямів, здобутків болгарської літератури, класичних художніх творів й творів сучасності.

Термін вивчення сертифікованої програми:

3 роки (для ОС «бакалавр»)

Загальний обсяг сертифікованої програми:
24 кредити ЄКТС.

Керівник програми:
викл. Берестецька Олена Петрівна

Вимоги до отримання сертифікату:
особа має право на отримання сертифікату за умови успішного виконання всіх зазначених вимог сертифікованої програми

2. Перелік дисциплін сертифікованої програми
для ОС «бакалавр»

Шифр дисципліни	Назва дисципліни	Кафедра, що забезпечує викладання	Кількість кредитів / годин	Семестри, в яких планується вивчення
СП 3.02.01	Практичний курс болгарської мови	загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури	4 / 120	3
СП 3.02.02	Теоретичний курс болгарської мови (Лексикологія. Фонетика)	загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури	4 / 120	4
СП 3.02.03	Теоретична граматика болгарської мови (Морфологія. Синтаксис)	загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури	4 / 120	5
СП 3.02.04	Країнознавство Болгарії	загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури	4 / 120	6
СП 3.02.05	Комунікативний курс болгарської мови	загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури	4 / 120	7
СП 3.02.06	Література Болгарії	загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури	4 / 120	8

3. Анотації

Шифр	Назва дисципліни	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на				Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	Самостійну роботу		
СП 3.02.01	Практичний курс болгарської мови	120	4			48	72	іспит	викладач Берестецька О.П

Завдання: формування у студентів базових знань про систему сучасної болгарської мови, оволодіння лексикую болгарської мови та граматичними нормами; напрацювання навичок використання болгарської мови для складання текстів, здатність сприймати автентичне мовлення на слух, зокрема в звичайному спілкуванні та адекватно реагувати на нього.

Результати навчання:

знати: необхідний обсяг лексичного мінімуму в межах програми; найпоширеніші фразеологічні одиниці; норми граматики болгарської мови; правила орфографії, пунктуації та орфоепії;

вміти: читати текст без орфоепічних помилок; переказувати текст; використовувати правила орфографії і пунктуації; виконувати лексичні та граматичні вправи; вільно користуватися болгарською мовою на рівні B2; писати короткі твори, переказувати тексти, складати на їх основі діалоги; ставити питання та відповідати на них.

Тематика занять: Знайомство. Моя сім'я. Житло. Рідне місто. Мої друзі. Навчання в школі та університеті. Їжа та напої. В овочевому магазині. Відвідування ресторану. Похід по магазинах. Книжки, які ми читаємо. В бібліотеці. В лікарні. Екскурсії цікавими місцями. Історичні пам'ятки. Сільське життя. Міста Болгарії та України. Географічний опис країни. Подорож. Міський транспорт. Подорожуємо літаком. Спорт. Хобі. Кіно. Театр.

Пререквізит: Іноземна мова

Кореквізит: Теоретичний курс болгарської мови

Шифр	Назва дисципліни	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на				Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	Самостійну роботу		
СП 3.02.02	Теоретичний курс болгарської мови (Фонетика. Лексикологія)	120	4	20	28			залік	викладач Берестецька О.П
				48			72		

Завдання: формування ґрунтовних знань з болгарської фонетики, лексикології, фразеології, сучасний стан розвитку словникового складу болгарської мови у взаємодії з іншими підсистемами мови; опанування основними поняттями та термінологією предметної області; знайомство з основними лінгвістичними теоріями та працями з лексикології видатних болгаристів; лексикографії; шляхи збагачення словникового складу сучасної болгарської мови; типи зміни значення слова;

Результати навчання:

знати: систему фонем сучасної болгарської мови, причини зміни звуків у мовному потоці; правила акцентології в сучасній болгарській мові; системні відношення в лексиці.

вміти: виявляти та аналізувати мовні явища; визначати звукові зміни в словоформах, аналізувати їх; диференціювати історичні та сучасні чергування голосних і приголосних; визначати лексико-семантичне значення слова; описувати типи лексичної семантики, здійснювати їх аналіз; виокремлювати фразеологічні одиниці в тексті, виконувати повний фонетичний аналіз слів; записувати тексти фонетичною транскрипцією; розрізняти види словників та принципи їх укладання.

Тематика занять: Загальна характеристика звукової системи болгарської мови. Система голосних фонем. Система приголосних фонем. Історичні та позиційні чергування приголосних в сучасній болгарській мові. Наголос. Види слів без наголосу в сучасній болгарській мові. Лексична семантика та її динаміка. Однозначність і багатозначність лексичних одиниць. Пряме і переносне значення слів. Системні відносини в лексиці. Архаїзми. Неологізми. Фразеологія. Лексикографія

Пререквізит: вступ до мовознавства

Кореквізит: теоретична граматики болгарської мови

Шифр	Назва дисципліни	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на				Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	Самостійну роботу		
СП 3.02.03	Теоретична граматики болгарської мови (Морфологія. Синтаксис)	120	4	20	28		72	залік	викладач Берестецька О.П

Завдання: опанування теоретичними знаннями щодо будови сучасної болгарської мови, її відмінностей та особливостей; усвідомлення причини розвитку аналітичних рис в мові та перебудова граматичної системи мови в напрямку аналітизму; формування ґрунтовних знань з болгарської морфології та синтаксису; ознайомлення з термінологічним апаратом болгарської лінгвістики, різними науковими поглядами з теоретичних питань болгарської мови; типологію граматичних мовних форм і граматичних значень; систему морфологічних і систему синтаксичних одиниць; класифікацію речень в сучасній болгарській мові.

Результати навчання:

знати: предмет і задачі морфології та її розділів; мовні одиниці морфологічного та синтаксичного рівнів; аспекти вживання болгарського артикля; системи способу та часу болгарської мови, загальні теоретичні відомості про види та побудову словосполучень, їх класифікацію; прості і складні речення, види складних речень – складносурядні, складнопідрядні, безсполучникові..

вміти: визначати морфологічну форму слова, здійснювати морфемний та морфологічний аналіз слова; вирізняти самостійні та несамостійні частини мови; розрізняти речення за метою висловлювання, характером, за формою; виконувати синтаксичний аналіз словосполучень, простого та складного речення за схемою.

Тематика занять: Загальна характеристика звукової системи болгарської мови. Система голосних фонем. Система приголосних фонем. Система приголосних фонем. Історичні та позиційні чергування приголосних в сучасній болгарській мові. Наголос. Види слів без наголосу в сучасній болгарській мові. Принципи сучасного болгарського правопису. Прояви аналітизму в сучасній болгарській мові та інші характерні риси. Іменник та його граматичні категорії. Утворення форм множини іменників в залежності від роду. Сутність граматичної категорії «визначеність/невизначеність». Граматичні категорії прикметника. Числівник. Розряди займенників в сучасній болгарській мові, їх граматичні характеристики. Дієслово. Система форми часу дієслова. Категорія способу дієслова. Словосполучення і речення. Речення з одним головним членом. Односкладні речення. Типи. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку між їх частинами: сполучникові і безсполучникові. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Головне і підрядне речення. Способи вираження залежності підрядних речень. Основні види підрядних речень. Безсполучникове складне речення.

Пререквізит: Вступ до мовознавства

Кореквізит: Теоретичний курс української мови

Шифр	Назва дисципліни	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на				Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	Самостійну роботу		
СП 3.02.04	Країнознавство Болгарії	120	4	20	28		72	залік	викладач Берестецька О.П

Завдання: набуття знань про географічне положення території та кордони країни; знайомство з історією формування етносу, держави і суспільства; про природні умови та природно-ресурсний потенціал країни; ознайомлення студентів з політичною системою країни, з широким аспектом соціокультурного життя Болгарії: культурою та мистецтвом, наукою, спортом, громадським побутом, національною кухнею; формування у студентів системи сучасних культурологічних знань про специфіку мовної поведінки носіїв болгарської мови.

Результати навчання:

знати: географічні області країни та їх особливості, державний та економічний устрій Болгарії та адміністративно-територіальний розподіл; віхи історичного розвитку болгарських територій; видатних державних і політичних діячів минулого та сучасності; специфіку болгарської архітектури, видатних діячів культури та мистецтва, досягнення болгарської науки; засоби масової інформації країни; особливості менталітету болгарського етносу; народну творчість, фольклор, національний етикет, звичаї та обряди; народний побут, одяг і ремесла.

вміти: використовувати набуті лінгвокраїнознавчі знання у розмовному дискурсі; проводити самостійну дослідницьку роботу в галузі сучасного країнознавства; застосовувати отримані знання при проходженні мовної практики в Республіці Болгарія; використовувати знання з курсу при викладанні сучасної болгарської мови та літератури в школах; аналізувати взаємозв'язок економічних, політико-правових і культурних факторів у розвитку Болгарії і країн світу; давати оцінку ролі болгарської діаспори у світі, зокрема в Бессарабії.

Тематика занять: Адміністративний та політичний устрій країни. Конституція Болгарії. Держава і громадянин. Громадські служби. Внутрішня безпека. Головні риси болгарської зовнішньої політики. Зовнішня безпека і правопорядок. Партії і вибори. Історія створення Болгарської держави. Перше болгарське царство. Болгарія в складі Османської імперії. Період Відродження. Квітневе повстання. Політичні та культурні діячі періоду Відродження. Визвольна війна 1878 року. Розбудова нової болгарської держави. Громадське життя сучасної Болгарії. Освіта та культура. Культурне та громадське життя. Молодь і спорт. Дозвілля та відпустка. Об'єднання, спілки та громадські ініціативи. Засоби масової інформації та громадська думка. Преса. Радіо та телебачення. Культурне життя. Література та бібліотеки. Образотворче мистецтво. Музеї, зібрання та виставки. Театр. Кіно. Фестивалі. Освіта та наука. Школи. Професійне навчання. Вищі навчальні заклади. Традиції та звичаї в Болгарії.

Пререквізит: практичний курс болгарської мови

Кореквізит: Література Болгарії.

Шифр	Назва дисципліни	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на				Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	Самостійну роботу		
СП 3.02.05	Комунікативний курс болгарської мови	120	4			48	72	залік	викладач Берестецька О.П

Завдання: систематизація та збагачення словникового запасу; засвоєння лексичних, лексико-семантичних та стилістичних особливостей болгарської мови; оволодіння нормами болгарської літературної мови в її усній і писемній формах; розвиток комунікативних навичок в залежності від ситуації спілкування, учасників комунікативного акту та тематики; вироблення уміння будувати монологічне і діалогічне мовлення (коментувати прочитані твори, кінофільми, телепрограми і вести дискусію); вміння робити письмові повідомлення (наукові доповіді, статті, реферати, рецензії, анотації тощо); розвиток навичок ораторського мовлення; здатність робити усний і письмовий переклад повідомлень і ділових бесід, писемних текстів різних жанрів та стилів, ділових паперів.

Результати навчання:

знати: мовленнєвий етикет, лексику лінгвістичного і літературознавчого, суспільно-політичного, науково-ділового, професійно-виробничого, побутового характеру; лексико-граматичні та жанрово-стилістичні особливостей ділових паперів та наукових текстів; типи кореспонденцій та їх переклад, типи ділових листів, типи резюме та контрактів; особливості телефонних розмов та бізнес-етикет; правила орфографії, пунктуації та орфоепії; основні умови ефективного мовленнєвого спілкування; особливості використання багатозначних слів, паронімів та омонімів у мовленні, правила написання та вимови складноскорочених слів, аббревіатур, географічних скорочень.

вміти: використовувати типові моделі та кліше, які демонструють функціональні особливості сучасної болгарської мови; володіти навичками монологу і діалогу, в т.ч. й з елементами ораторського мовлення; робити усний і письмовий переклад повідомлень і ділових бесід, писемних текстів різних жанрів та стилів, ділових паперів.

Тематика занять: Комунікація як складний процес сприйняття інформації. Роль установки в комунікації. Структура комунікативного процесу. Вербальні та невербальні способи комунікації. Культура усного і писемного мовлення. Мовні і позамовні основи мовленнєвої культури. Точність, логічність і доречність мовлення. Стислість і виразність мовлення. Особливості дискурсу ділового спілкування болгарською мовою. Лексико-граматичні та жанрово-стилістичні особливості ділових паперів; типи бізнес-кореспонденцій та їх переклад, типи ділових листів, віртуальний етикет, типи резюме та контрактів, їх переклад; особливості телефонних перемовин та бізнес-етикет; особливості створення наукових текстів, особливості лексики в публіцистичних матеріалах.

Пререквізит: Практичний курс болгарської мови

Кореквізит: Країнознавство Болгарії

Шифр	Назва дисципліни	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на				Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	Самостійну роботу		
СП 3.02.06	Література Болгарії	120	4	24	24		72	залік	викладач Берестецька О.П

Завдання: ознайомлення зі кращими здобутками болгарської літератури, класичними художніми творами й творами сучасності, написаними болгарською мовою, визначення суспільного й літературного значення творів для тієї епохи, коли він був написаний, і для сьогодення; збагачення словникового запасу завдяки читанню болгаромовних текстів; знайомство з національною культурою, звичаями та традиціями.

Результати навчання:

знати: етапи розвитку літератури Болгарії; сучасне тлумачення основних літературознавчих понять та категорій, що визначають структуру твору; основних жанрових різновидів епосу, лірики, прози, драми; загальні відомості про ідейно-тематичну специфіку літератури цього періоду; представників літературних течій та їхні твори.

вміти: аналізувати художній твір у єдності форми та змісту; виявляти традиції та новаторство у творчості конкретних авторів та в літературних напрямках, течіях в цілому; використовувати наукову літературу з питань літературознавства, літературно-критичні статі; аналізувати проблематику творчості письменника у безпосередньому зв'язку з висвітленням його творчої біографії.

Тематика занять: Виникнення слов'янської писемності і розвиток давньоболгарської літератури. «Золоте століття» давньоболгарської літератури – Преславська та Охридська книжні школи. Література періоду Тирновської книжної школи. «Історія слов'яноболгарська» П.Хілендарського. Література доби національно-визвольної боротьби: Хр.Ботев, П.Р.Славейков, І.Вазов, А.Константинов та ін. Болгарський модернізм і діяльність гуртка «Мисъл» (П. Славейков, П. Яворов,). Болгарський символізм та творчість Д. Дебелянова. Естетична цінність творів Х.Смірненського. Авангардизм ГеоМілева. Жінки-поетеси міжвоєнного періоду (Д.Габе, Е.Багряна). Робітнича література І половини ХХ ст. «Сільська проза» Й. Йовкова та Е.Пеліна. Розвиток болгарського роману в середині ХХ ст. Психологічна проза (К.Костянтинов, Г.Караславов, Г.Райчев). Й.Радічков і розвиток сучасної болгарської літератури. Основні тенденції в прозі та поезії ХХІ ст.

Пререквізит: Практичний курс болгарської мови,

Кореквізит: Країнознавство Болгарії.